

EEN G-KRACHTIGE PRAKTIJK

KU Leuven Centrum voor Taal en Onderwijs (penvoerder)

KHLeuven—KHLim—GroepT— CVO Limlo—CVO HIK

UIT DE STARTBLOKKEN

Over ons

Beste collega

Dankzij de steun van School of Education konden we in september 2012 starten met ons project 'Een G-krachtige praktijk'. 'We', dat zijn 5 instellingen die de handen in elkaar geslagen hebben vanuit een oprechte bekommernis om een innovatiebeweging in verband met geletterdheid op gang te brengen in de lerarenopleidingen en via die weg ook in het onderwijsveld. De KU Leuven is met het Centrum voor Taal en Onderwijs de penvoerende instelling. Daarnaast zetten drie hogescholen en twee centra voor volwassenonderwijs hun schouders onder dit project, met name de bacheloropleidingen tot leraar secundair onderwijs van KHLeuven, KHLim en GroepT en de specifieke lerarenopleidingen van CVO Limlo en CVO Hik.

Gedurende twee academiejaren, van september 2012 tot en met augustus 2014, gaan we met elkaar in zee. Met deze eerste nieuwsbrief willen we u graag informeren over de uitgangspunten, doelstellingen en methodieken van ons project.

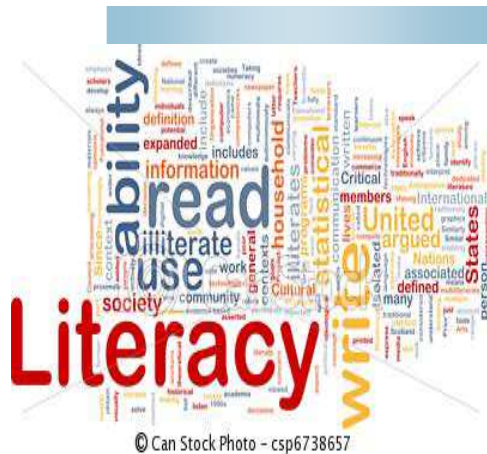
Lees zeker onze oproep op p. 7. We zijn op zoek naar geïnteresseerde collega's die willen meestappen in ons geletterdheidstraject, producten willen feedbacken of ons in contact kunnen brengen met gemotiveerde leerkrachten uit het werkveld. U vindt de contactgegevens van al onze projectmedewerkers onderaan de nieuwsbrief. We kijken alvast uit naar uw reactie!

Het projectteam: Kristien, Hilde, Mieke, Miet, Mieke, Anne, Lieve, Mirko en Greet

IN DIT NUMMER

Uit de startblokken	1
G-watte?	2
Waarom zetten we onze schouders onder dit project?	2-3
Focustraject G-kracht	3
Geletterdheid in de praktijk.....	4
Naar een functionele didactiek van functionele geletterdheid	5-6
Wat kan u van ons verwachten?.....	6
Hoe pakken we het aan?.....	7
Oproep en contact	7

© Can Stock Photo - csp6738657

G-WATTE?

De titel “Een G-krachtige praktijk”

Allereerst een woordje uitleg bij de misschien raadselachtige titel van het project. De ‘G’ in de titel staat voor ‘Geletterdheid’. Meer specifiek draait ons project

rond de bevordering van zogenaamde ‘functionele geletterdheid’. De meest gangbare definitie van het begrip ‘functionele geletterdheid’ luidt: ‘de competentie om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dat betekent met taal (lezen en

schrijven), cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan, m.i.v. digitale informatievaardigheden. Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te kunnen functioneren in de samenleving en om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen’.

Met een ‘G-krachtige’ les bedoelen we dan ook een les die rijk is aan kansen om aan de functionele geletterdheid van de leerlingen te werken. Met het project ‘Een G-krachtige praktijk’ richten we ons hiervoor op een specifiek segment van het secundair onderwijs én van de lerarenopleidingen, namelijk op de praktijkvakken in de tweede graad van het bso én vooral de lerarenopleidingen die de studenten voorbereiden op het lesgeven in die praktijkvakken van het bso.

‘Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te kunnen functioneren in de samenleving en om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen.’ (Centra voor Basiseducatie 2010)

MEER WETEN?

Enkele interessante publicaties
i.v.m. geletterdheid in Vlaanderen

- PISA-onderzoek:
www.pisa.ugent.be
- Studies van de Nederlandse Taalunie: *Laaggeletterdheid in de lage landen* (2004) en *Aan het werk. Adviezen ter verbetering van de functionele leesvaardigheid in het onderwijs* (2008)
- Studies van de Vlaamse overheid over ICT-vaardigheid: *Digitale kloof in Vlaanderen* (2007) en *Digitale kloof tweede graad in Vlaanderen* (2010)
- OESO-rapport : *Learning for jobs* (2010)

WAAROM ZETTEN WE ONZE SCHOULDERS ONDER DIT PROJECT?

De beginsituatie in kaart gebracht

Uit de vier opeenvolgende PISA-onderzoeken (2000, 2003, 2006, 2009) bleek stevast dat Vlaanderen aan de top staat met betrekking tot leesvaardigheid. Ook uit het meest recente onderzoek kwam naar voren dat slechts 6 landen beter scoren. Maar liefst één op acht van de 15-jarige leerlingen zijn toplezers, terwijl het internationale gemiddelde slechts één op dertien bedraagt.

Wat is dan nog de relevantie van een project rond geletterdheidsstimulering, vraagt u zich ongetwijfeld af. Een nadere blik op de resultaten van PISA biedt hierop reeds een gedeeltelijk antwoord. Tegenover de goede scores van een toplaag, staat het resultaat dat maar liefst 13,4 percent van de 15-jarigen nog steeds niet over de basisleesvaardigheden beschikt. De kloof tussen de sterke en zwakke lezers is verkleind ten opzichte van 2006, maar blijft nog steeds even groot als in andere landen. Vooral verontrustend is de vaststelling dat de correlatie tussen de scores van de leerlingen en hun sociaal-economische thuissituatie opvallend groter is in Vlaanderen dan in de meeste andere onderzochte gebieden en dat die correlatie sinds 2000 niet verkleind is. Die correlatie wordt in de meest recente PISA-studie bovendien bevestigd wanneer de digitale leesvaardigheden onderzocht worden.

Het Oeso-rapport ‘Learning for jobs’, dat voortbouwt op de PISA-resultaten situeert het probleem expliciet in het bso en het dbso, waar te weinig initiatieven genomen zouden worden om te werken aan de algemene vaardigheden. (vervolg p. 3)

Tabel 6.1 Overzicht van de gemiddelde prestatie voor leesvaardigheid over de PISA cycli

	PISA 2000		PISA 2003		PISA 2006		PISA 2009	
	Gem.	St.Fout	Gem.	St.Fout	Gem.	St.Fout	Gem.	St.Fout
Korea	525	2,4	534	3,1	556	3,8	539	3,5
Finland	546	2,6	543	1,6	547	2,1	536	2,3
Hongkong-China	525	2,9	510	3,7	536	2,4	523	2,1
Canada	534	1,6	528	1,7	527	2,4	524	1,5
Nieuw-Zeeland	529	2,8	522	2,5	521	3,0	521	2,4
Japan	522	5,2	498	3,9	498	3,6	520	3,5
Vlaanderen	532	4,3	530	2,1	522	4,1	519	2,3
Australië	528	3,5	525	2,1	513	2,1	515	2,3
België	507	3,6	507	2,6	501	3,0	506	2,3
Noorwegen	505	2,8	500	2,8	484	3,2	503	2,6

Andere studies wijzen erop dat de kloof tussen hoog- en laaggeletterd hand in hand gaat met een “digitale kloof”, niet enkel en steeds minder wat betreft het bezit van ICT, maar vooral wat betreft het functioneel gebruik ervan voor taken waarmee men zijn positie in de maatschappij kan handhaven of verbeteren. Verschillen in digitale informatie- en strategische vaardigheden dreigen meer en meer een bron van uitsluiting te worden.

Met andere woorden: we moeten vaststellen dat zich bij de meest kwetsbare doelgroepen van de samenleving nog steeds een nijpend probleem voordoet i.v.m. functionele geletterdheid, ook in Vlaanderen. Initiatieven van de overheid om aan geletterdheidsstimulering te doen richtten zich tot nu vooral op het volwassenenonderwijs. Het project ‘Een G-krachtige praktijk’ daarentegen, wil een aanzet vormen om het probleem aan te pakken binnen het reguliere onderwijs en meer specifiek binnen het bso, waar de problematiek het grootst is. Studies tonen immers aan dat de geletterdheidsgraad van leerlingen tussen het derde en zesde jaar van het secundair onderwijs nauwelijks groeit. De huidige werkwijze, waarbij aandacht voor taal-, reken- en ICT-vaardigheid grotendeels gesitueerd wordt binnen het vak PAV of andere algemeen-vormende vakken van het bso, blijkt dus niet de gewenste vruchten af te werpen. Hier situeert zich de leemte die we met “Een G-krachtige praktijk” pogen te vullen: we zoeken een antwoord op de geletterdheidsproblematiek door ons te focussen op het reguliere onderwijs in het bso en we kleuren bij onze zoektocht naar een antwoord buiten de grenzen van de algemeen-vormende vakken binnen het bso.

Tabel 6.2 Het percentage Vlaamse en Belgische leerlingen dat presteert onder het tweede en op het vijfde vaardigheidsniveau of hoger voor LEESVAARDIGHEID in de verschillende PISA cycli

	PISA 2000		PISA 2003		PISA 2006		PISA 2009	
	Onder niveau 2	Niveau 5 of hoger	Onder niveau 2	Niveau 5 of hoger	Onder niveau 2	Niveau 5 of hoger	Onder niveau 2	Niveau 5 of hoger
België	19%	12%	18%	13%	20%	11%	18%	11%
Vlaanderen	12%	16%	13%	17%	14%	15%	13%	13%

Bron: PISA. Leesvaardigheid van 15-jarigen in Vlaanderen. De eerste resultaten van 2009, p. 107

FOCUSTRAJECT G-KRACHT

Centrum voor
Taal en
Onderwijs

www.geletterdheid.org

Met het project een “G-krachtige praktijk” bouwen we voort op de verwezenlijkingen van het Focustraject G-kracht van het Centrum voor Taal en Onderwijs (KU Leuven). Tijdens de schooljaren 2009-2011 werkte het Centrum voor Taal en Onderwijs samen met tien Vlaamse scholen een aanpak uit om de geletterdheid van leerlingen in beroepsrichtingen te verhogen. Praktijkleerkrachten uit het bso werden gecoacht om hun lessen G-krachtiger te maken.

Op de website van het Centrum voor Taal en Onderwijs zijn de in het project ontwikkelde materialen beschikbaar. U vindt er onder andere de vuistregels voor een G-krachtige leeromgeving, een stappenplan voor leerkrachten die hun school G-krachtiger willen maken en videogetuigenissen van betrokken praktijkleerkrachten.

In 2011 werd het Focustraject G-kracht bekroond met de Wablieftprijs voor Duidelijke Taal.

HET WERKT!

Mieke Vanbergen (lector PO aan GroepT) :

“Een van de leerinhouden waartegen veel fouten wordt gemaakt betreft het verschil tussen de begrippen “sound track” en “filmmuziek”. Na de input van onze project-bijeenkomsten besloot ik om dit jaar de definities van deze begrippen niet langer zelf aan te reiken, maar gaf ik de studenten tijdens de les de opdracht om per twee schriftelijk tot een zo precies mogelijke definitie van de begrippen te komen.

Wat bleek? Niet enkel waren de studenten tijdens die les heel actief betrokken bij het lesonderwerp, ook tijdens de examens merkte ik een positief effect. Haast iedereen kon de examenvraag over deze begrippen correct beantwoorden!”

Het “teach as you preach”-principe in de praktijk: door zelf meer geletterheidsmomenten in te bouwen in haar lessen én door geletterdheid een plek te geven in de didactiek, stimuleert Mieke haar studenten om geletterdheidsbevordering een plek te geven in de (praktijk)lessen. Want onze echte doelgroep zijn natuurlijk de leerlingen: we willen een kwetsbare groep jongeren tijdens hun schooltijd meer kansen bieden, zodat zij later met meer zelfvertrouwen hun beroep kunnen uitoefenen en als zelfredzame en geëmancipeerde burgers in het leven kunnen staan.

GELETTERDHEID IN EN VOOR DE PRAKTIJK

Onze brede doelen en grote dromen

In ‘Een G-krachtige praktijk’ richten we ons op functionele geletterdheid geïntegreerd met de beroepspraktijk. We zoeken naar antwoorden op de vraag hoe geletterdheidsbevordering een plaats kan krijgen binnen de praktijkvakken van het bso. De geletterdheid van de leerlingen stimuleren blijkt immers de grootste kans op slagen te hebben wanneer dit gebeurt met functionele en authentieke taken. Werken aan lees-, schrijf-, reken- en ICT-vaardigheid in het bso gebeurt dus bij voorkeur aan de hand van taken die de leerlingen ook in de context van hun latere beroep zullen moeten uitoefenen. Dat maakt van de praktijkvakken de plaats bij uitstek om aan geletterdheidsbevordering te doen.

Voor die aanpak moeten we niet van nul af beginnen. Van 2009 tot 2011 organiseerde het Centrum voor Taal en Onderwijs van de KU Leuven reeds het focustraject G-kracht, waarbij praktijkleerkrachten uit de tweede graad bso/tso geochocht werden met betrekking tot functionele geletterdheid.

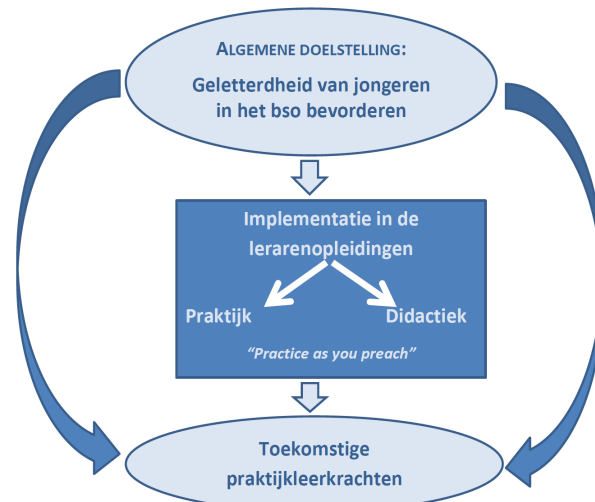
Met het project ‘Een G-krachtige praktijk’ overstijgen we dit kleinschalige initiatief waarbij een beperkte groep geïnteresseerde praktijkleerkrachten uit 10 secundaire scholen individueel ondersteund werd en richten we ons op de lerarenopleidingen. Door aandacht voor geletterdheidsbevordering structureel in te bedden in de didactiek voor toekomstige (praktijk)leerkrachten van het bso willen we een bijdrage leveren om die kloof tussen de sterke en zwakke leerlingen een stukje kleiner te maken.

In het project ontwikkelen we materialen waarin de zorg voor geletterdheidsstimulering op twee manieren verankerd wordt in de lerarenopleiding. In een eerste fase (het eerste

semester van het eerste projectjaar) krijgen geletterdheidsstaken een plaats binnen de eigen didactiek van de praktijklectoren aan de lerarenopleidingen. Binnen de praktijklessen aan de hogescholen worden extra kansen gecreëerd om de geletterdheid van de studenten te stimuleren. Op die manier krikken we niet enkel het geletterdheidsniveau van de toekomstige praktijkleerkrachten op, maar ook en vooral realiseren we zo het “teach as you preach”-principe. In de volgende fase van het project krijgt het creëren van geletterdheidsstaken immers een plek binnen de didactiek van die praktijkvakken. Met

Door aandacht voor geletterdheidsbevordering structureel in te bedden in de didactiek voor toekomstige (praktijk)leerkrachten van het bso willen we een bijdrage leveren om die kloof tussen de sterke en zwakke leerlingen een stukje kleiner te maken.

het project streven we dus naar beter geletterde praktijkleerkrachten in wording, die de geletterdheidsdidactiek niet enkel aangeleerd krijgen maar ook zelf hebben ervaren, opdat de transfer naar de eigen lespraktijk vanzelfsprekender wordt.

Naar een functionele didactiek van functionele geletterdheid

Op zoek naar begripsafbakening

SARA, VERZORGENDE IN EEN BEJAARDENTEHUIS

Een greep uit het takenpakket:

- Gegevens in een dagstaat noteren
- Patiëntendossier doornemen
- Voorschriften voor de toediening van medicatie toepassen
- Transport organiseren
- Vergaderverslag maken
- In bieb of op internet informatie i.v.m. rouwen, suikerziekte, ... zoeken en verwerken
- Overzicht van eigen werkzaamheden samenstellen
- Vergaderkalender opzoeken op het digitale platform van de organisatie

De algemene doelstelling van het project luidt dus dat we de functionele geletterdheid van leerlingen in het bso willen stimuleren door geletterdheidstaken in te bouwen in de praktijkvakken. En die doelstelling willen we bereiken door de leerkrachten-opleiding aan hogescholen en centra voor volwassenenonderwijs bewust te maken van het belang van geletterdheidsstimulering. En dat willen we dan weer bereiken door aandacht voor functionele geletterdheid in te bedden in de didactiek voor studenten van de praktijkvakken én in de eigen didactiek van hun praktijkvaklectoren.

Dat opzet brengt met zich mee dat we ons

een zo scherp mogelijk beeld moeten vormen van wat functionele geletterdheid inhoudt voor een leerling van het beroepssecundair onderwijs én voor een student van een lerarenopleiding. Die begripsafbakening vormde een belangrijk item op onze projectagenda van de voorbije maanden. De meest gangbare definities zijn immers breed: wie functioneel geletterd is, beschikt over de vaardigheden op het vlak van lezen, schrijven, rekenen en (digitale) informatievaardigheden om de taken uit te voeren die nodig zijn in het dagelijkse leven en bij de uitoefening van het beroep én om zich aan te kunnen passen aan professionele, persoonlijke of maatschappelijke veranderingen. In *Laageletterdheid in de Lage Landen* spreekt men van de vaardigheden 'om effectief te kunnen handelen in persoonlijke en maatschappelijke situaties, in werk- en studiesituaties en om dit handelen te kunnen aanpassen aan veranderingen en ontwikkelingen'.

Bovenstaande definitie is breed. Willen we een kans maken om te slagen met ons project, dan zullen we keuzes moeten maken. Ten eerste zullen we dat doen door in onze *good practices* te gaan voor de vaardigheden die de leerlingen nodig hebben bij de uitoefening van het beroep. Het project gaat met andere woorden voor een sterk geïntegreerde geletterdheidsdidactiek. De praktijkleerkracht is de geschikte persoon bij uitstek om de geletterdheid van de leerlingen te stimuleren als dat kan gebeuren tijdens en door geletterd-

heidstaken die later ook aan bod zullen komen bij de uitoefening van hun beroep. Op de arbeidsmarkt zullen immers hoge eisen gesteld worden aan hun geletterdheid. Een leerling die in het bso wordt opgeleid tot kindverzorger zal, bijvoorbeeld, de voorschriften van Kind & Gezin moeten kunnen verwerken, in heen- en weerschriftjes moeten kunnen communiceren met ouders, een zakelijk e-mailverkeer met de onthaaldienst moeten kunnen onderhouden, enzovoort. Door deze beroepsvoorbereidende geletterdheidstaken expliciet een plaats te geven binnen de praktijkvakken en binnen de lerarenopleidingen praktijkleerkrachten op te leiden die hun leerlingen hierin optimaal ondersteunen en begeleiden, creëren we meer kansen in het onderwijs om het geletterdheidsniveau van de leerlingen aan te pakken. (*vervolg p. 6*).

Door deze beroepsvoorbereidende geletterdheidstaken expliciet een plaats te geven binnen de praktijkvakken en binnen de lerarenopleidingen praktijkleerkrachten op te leiden die hun leerlingen hierin optimaal ondersteunen en begeleiden, creëren we meer kansen in het onderwijs om het geletterdheidsniveau van de leerlingen aan te pakken.

WAT KAN U VAN ONS VERWACHTEN?

Aan het einde van de twee projectjaren hopen wij u de volgende verwezenlijkingen voor te leggen

1. De **implementatie** van een G-krachtige onderwijspraktijk in de eigen praktijk én de didactiek van minstens drie praktijkvakken van de opleidingen Bachelor Secundair Onderwijs van de partnerinstellingen en de didactische oefeningen aan CVO Limlo en CVO HIK. Concreet gaat het om de volgende praktijkvakken: Voeding-Verzorging aan de KHLeuven; Elektriciteit-Mechanica aan de KHLim; Plastische Opvoeding aan GroepT.

2. Een **handboek G-kracht** in de praktijk, bestemd voor de lerarenopleidingen, met concrete tips and tricks en (gefilmde en papieren) good practices om aandacht voor functionele geletterdheid een plaats te geven in de lessen didactiek.

3. Een **observatie-instrument G-kracht**, dat onder andere bij stagelessen gebruikt kan worden om de aandacht voor geletterdheid te evalueren.

4. Een set '**geletterdheidstaken**' voor PAV én praktijkvak: inspirerende voorbeeldlessen die illustreren hoe de leerkracht PAV en de leerkracht van het praktijkvak de handen in elkaar kunnen slaan om aan de geletterdheid van de leerlingen te werken.

5. Een '**opleidingswerkboek**' voor de integratie van G-kracht in de lerarenopleiding, waarin we de in dit project gehanteerde innovatiestrategie toelichten en uitvoerig ingaan op vastgestelde valkuilen en hefboomen.

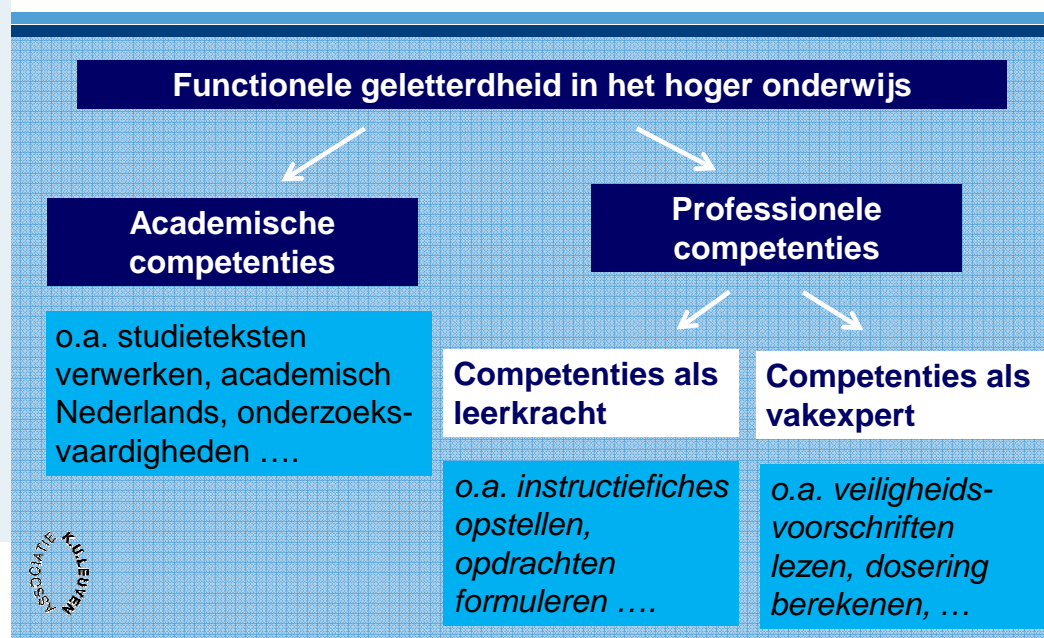
(vervolg van p. 5)

Betekent dit dat enkel deze voor de beroepsuitoefening "enge" functionele geletterdheidstaken een plaats krijgen in het project? Zeker niet! Bovenal gaan we voor een functionele didactiek van geletterdheid. We gaan voor die taken binnen de praktijkvakken waarbij gelezen, geschreven, gerekend of digitale informatie verwerkt wordt, niet als extraatje, maar omdat lezen, schrijven, rekenen en ict op dat moment de beste manier vormen om de vak- en lesdoelen zo optimaal mogelijk te realiseren en om de leerinhouden en vaardigheden van het praktijkvak zo goed mogelijk te verwerven. Onze kinderverzorgster in wording kan door de leerkracht tips aangereikt krijgen om de veiligheid in de opvangplek te verzekeren. Maar wanneer ze een ICT-opdracht krijgt waarin ze zelf de adviezen van bevoegde instanties moet opzoeken, screenen op betrouwbaarheid, kritisch vergelijken en verwerken én daarbij grondig ondersteund door de leerkracht, is ze niet enkel meer betrokken bij de leerinhoud, maar verwerft ze ook de vaardigheid om in de toekomst efficiënt om te gaan met de voortdurende verande-

rende reglementering in haar sector.

Ons project mikt niet enkel op functionele geletterdheidsbevordering in het secundair onderwijs, maar ook in het hoger onderwijs. We willen geletterdheidsstimulering immers niet enkel een plek geven in de didactiek die aan de studenten wordt aangeboden, maar conform het "teach as you preach"-principe ook in de praktijklessen aan de hogeschool zelf. Een functionele geletterdheidstaak voor een praktijkleerkracht-in-opleiding is evenwel niet zomaar identiek aan een functionele taak voor een leerling in een praktijkles in het secundair onderwijs. Naast de professionele geletterdheidstaken die eigen zijn aan het vak, zijn immers ook professionele geletterdheidstaken eigen aan het leerkrachtenberoep én academische geletterdheidstaken functioneel.

Het wordt, met andere woorden, nog een hele klus om elk van die dimensies op een functionele manier een rol te geven!

OPROEP

Hebt u zin om in het academiejaar 2013-2014 door een van uw collega's gecoacht te worden om ook uw lespraktijk G-krachtiger te maken?

Bent u geïnteresseerd om feedback te leveren op onze tussentijdse producten?

Kent u goede praktijkleerkrachten die interesse hebben in ons project en in grote of kleine mate betrokken zouden willen worden?

Hebt u tips om onze projectwerking te verbeteren?

Neem dan zeker contact op met een van de projectmedewerkers! U vindt onze contactgegevens onderaan deze pagina.

Contact

Centrum voor taal en onderwijs

Lieve.verheyden@arts.kuleuven.be
Greet.Goossens@arts.kuleuven.be

KHLeuven

Anne.Decelle@khleuven.be
Hilde.Wouters@khleuven.be

KHLim

Miet.Gielkens@khlm.be

GroepT

Mieke.Vanbergen@groept.be
Kristien.Coussement@groept.be

CVO Limlo

Mirko.Oberfeld@cvolimlo.be

CVO HIK

Mieke.Van.De.Goor@hik.be

HOE PAKKEN WE HET AAN?

Over onze methodiek

1. De projectgroep aan het werk: vormingstraject, denktank, intervisiegroep

De bijeenkomsten van de projectgroepen fungeerden als vormingstraject, waarbij de betrokken medewerkers geïnformeerd werden over de didactische principes, methodes en voorbeelden in verband met functionele geletterdheid. Met die vorming in het achterhoofd gingen de betrokken lectoren aan de slag in hun eigen lessen. Ze experimenteerden met opdrachten en werkvormen om functionele geletterdheidsbevordering een plek te geven in hun praktijklessen. In de volgende vergaderingen brachten ze hierover verslag uit, wisselden ze ideeën uit en stuurden ze elkaar bij in intervisiegesprekken. Ook functioneerde de projectgroep als denktank. Vanuit de brede definities van 'functionele geletterdheid' gingen we op zoek naar een zinvolle afbakening binnen het project. De intervisiekansen worden de komende maanden nog uitgediept: elke projectmedewerker observeert dan minstens één les van een andere projectmedewerker, met bijzondere aandacht voor de in de les gecreëerde kansen om functionele geletterdheid een plek te geven. Bovendien maken we de komende maanden de overstap naar het niveau van de studenten: we gaan op zoek naar voorbeelden en tips om geletterdheid te verankeren in de didactiek.

2. Duo's als ontwikkelaars

Op basis van het denk- en discussiewerk in de grote projectgroep en de daaruit verzamelde inzichten en good practices gaan drie duo's aan de slag om te werken aan de vooropgestelde eindproducten: het handboek G-kracht voor de lerarenopleidingen, het observatie-instrument en de geletterdheidstaken.

3. Het onderzoeksluik

Het ontwikkelwerk wordt geflankeerd door een onderzoek om de effectiviteit van de 'interventie' te meten. Dat onderzoek heeft betrekking op twee aspecten: zowel de percepties die er bestaan rond geletterdheid als de eigenlijke aandacht voor geletterdheid wordt gemeten. In een uitvoerige beginsituatie-analyse namen studenten uit de betrokken lerarenopleidingen én uit controle-scholen deel aan een digitale bevraging waarin gevraagd werd naar visie op, kennis over en belangstelling voor geletterdheidsbevordering. Daarnaast werden lesontwerpen van de studenten verzameld, van stagelessen die plaatsvonden voor de interventie waarbij aandacht voor geletterdheid een plek zal krijgen in de didactiek. Na de interventie staat een nieuwe bevraging op het programma. Bovenal zullen van de studenten zowel de lesontwerpen van voor de interventie als de lesontwerpen van na de interventie gescreend worden met het observatieinstrument G-kracht. De vergelijking van de resultaten zal ons informatie bieden ivm de effectiviteit van de interventie.

4. De olievlekstrategie: collegiaal coachen in de opleidingen

Aan het einde van het eerste projectjaar is van elke betrokken partnerinstelling één medewerker een expert rond functionele geletterdheid. In het tweede projectjaar treedt deze medewerker op als coach voor zijn eigen collega's. Hij informeert over de verwezenlijkingen van het project en coacht twee collega van ander (praktijk)vakken bij de implementatie van G-kracht in hun eigen didactiek en de didactiek van hun onderwijsvakken. Op die manier geraakt geletterdheid veel ruimer structureel verankerd in de lerarenopleidingen.